

בקרוב

המחדלר הבושר

סרטים רבי משתתפים ורבי תיאורות, העולים מיליונים רבים, מעלים בדרך-כלל את המתים של האיטליאנים, יטיה-נפש ואנשי-התרבות למיניהם. האדם חולך לאי-בוד בין כותלי הקרטון, כך הם טוענים, אין בזה שליחות רעיונית ואין משמעות פילוסופית עמוקה. כך הם אומרים, ואין ספק שהם צודקים.

אבל ההמונים, אלה המלעגים קיימת, בכלל, תעשיית הסרטים, אהבים זאת. הם אהבו להתרגש ולהתפעל ממחזות-ראווה. כשגרמית הציג להם לפני 60 שנה את בהיולד אומה (ויש אומרים שאילו נרש-מו הכנסות סרט זה בצורה מסודרת, ותוך התחשבות בירידה בערך המטבע, היה סרט זה עדיין הקופתי ביותר בכל הזמנים).

הם דוהרים, צמאים להתרגשות גם היום, לכל סידרת אסונות הטבע והאדם, שהם היום האופנה הגדולה בקולנוע ה-אמריקאי. נמל-התעופה 1975, רעש אדמה (עם אפקטים קוליים שמרעידים את הצופים בכיסאות, כדי להגביר את השתתפותם בחוויה), ובעיקר המיגדל הלוהט, צוברים הכנסות המפיעות אפילו ללהיט בטוה ומחולל כמו הסנדק, חלק ב' לגרוף את שיעור הממון שנפל בידי החלק ה-ראשון.

אחרון בסידרה שהחלה בגרמית, נמשך

כה בסטיל דה-מיל והגיעה עד לבונדאר-צ'וק הרוסי (במילחמה ושלום), הוא מפיץ אמריקאי בשם איירוויין אלן, אלן, שהחל לפני שנים בעשיית סרטים לימודיים למחצה על העולם שמסביבנו. עבר בהדרגה לכיוון המדע הבדיוני, ולבסוף שילב את נטיותיו הריאליסטיות עם הפנטסיה הדימיונית, לפני כשנתיים, בהרפתקה ב-1951 פוסיידון, סרט שהיה מבוסס בצורה רופפת על האסון של האונייה האיטלקית אנדריו-אה דוריה, אשר טבעה ביס-התיכון.

הסרט, היה מיבצע רבי-כוכבים ושיא בשיכחול תיאורה (שתיארה בפירוט את כל הפנים של אונייה, אבל להיפך, משום שהאונייה התהפכה, ככיכול בים), החזיר בתנופה גדולה את אופנת האסונות אל בדי-הקולנוע. אחרי כמה שנים קצת יותר אינטימיות, שהיו תוצאה מן הכישלון המיסחרי הצורב של קליאופטרה.

פוסיידון הפך תוך זמן קצר מאד אחד מתוך עשרת הסרטים הקופתיים ביותר בכל הזמנים ואלן, שחש כי עלה על הגל הנכון, ניגש להכנת אסון-הטבע הבא. סוד ההכנה, באסונות מפוברקים אלה, הוא גם סוד ההצלחה, והמפיק, הוא המנצח ה-אמיתי כאשר האסון מצליח (כלומר כש-כל התיאורות נהרסות, וכל הכרטיסים נמכרים).

שתיים אחרות בגיהנום. איך מתכננים את המיבצע? ובכן, קודם-כל צריך סיפור. במיקרה זה, היסח אלן משתו שהיה קצת יותר מאונייה מתהפכת. מר-שים יותר וצבעוני יותר, את מבוקשו

פור ניומן קשור לעמוד

האדריכל תוכנן ביטחון - המבצעים חיבלו בתוכנית

וקלייר בלום ניסו להתחרות, לפני שני תיים, בשתי גירסות של בית הבובות? חורב, ארס. במקום זאת, מוטב לשתף פעולה וכולם ייצאו נשכרים.

מאחר שהמשכע היה אלן, ומאחוריו עמד לו פוסיידון, הסכימו שתי חברות-ענק (וורנר ופוקס) לשתף פעולה, מיבצע הסרתיקדים בהוליבורד. כל אחת נטלה על עצמה מחצית התקציב, ואלן יצא ל-ך, הצעד הבא: כוכבים.

השידוך המכניס, כשמדברים היום על כוכבי-קופה בהוליבורד, מוסכם על כולם שיש רק ארבעה שמות בטוחים: ניומן, רדפורד, מקוויין ואיסטווד. שני הראשונים, ביחד, אינם כבר חידוש אחרי קיד וקאסידי והעוקב, איסטווד הוא בעל חברת סרטים משלו ודורש להיות שותף בהפקה. ניומן ומקוויין, לעומת זאת, הם שני שמות ענקיים, ונוסף לכך הם גם שותפים בחברה בשם אמנים ראשונים. ושיתופם יחד, על בד הקולנוע, אינו יכול להיות אלא נתון בדוק להצלחה.

כששני אלה כבר בכיס, נמשך הגיוס בקלות יחסית. כל אחד משתוקק לקפוץ על רכבת שהיא כבר מצוטה זהב. וויליאם הולדן, פיי דאנאווי, ריצ'ארד צ'רמברליין, רוברט ואנגר ורוברט ווהן (בדמות של סנטור, התואמת את שאיפתו הפוליטית), לצופים המבוגרים יותר: פרד אסטר וג'ניפר ג'ונס, אלמנתו של מומחה-ראווה (דויד או. סלזניק), הנשואה כיום למיליונר שוחר אמנות וקולנוע בשם גור-טון סיימון.

וכדי לגנון קצת את הגלריה של הפרצור פים המוכרים, שתי דוגמניות עם שאיפת דרמטית: סוון בלקלי וסוון סלאגרי, ושחקן-כדורגל אמריקאי לשעבר, או. ג. סימפסון, המקווה לקאריירה נוסח ג'ים בראון או פרד וויליאמסון. ואחר-כך, עוד צבא של ניצבים מכל הגזעים, הצבעים והפרופילים האפשריים, שייראו כתמון רב-גוני.

מפברקים פזרה וזוככות. בשלב הבא, קרא אלן לדגל לכל מי שעבד איתו בצוות הטכני של הרפתקה בפוסיידון: תפאורנים ומנהלים אמנותיים, מלבישים ואחראים לאפקטים, אנשי-פעולות ועוזרי-הפקה. כל הגדוד המאומן התייצב שוב לעבודה. הכל התנהל כמיבצע צבאי. על אחת מבימות-הצילומים בנו תפאורה ב-גודל של חצי מגרש-כדורגל, שהתפרשה על שלושה מילפטים שונים, הבדלי-גובה עד שמונה מטר, עם מיוזקות-מים, מאות שולחנות, ערוגות של ציבעונים עמודי קישוט, והיתה מוקפת כולה בתלונות-זכוכית ענקיים, שמבעדם נשקפו... שיקור פיות של נוף סן-פרנציסקו בלילה, מוקרן על מסכים מיוחדים.

על במה אחרת, בנו דגם מוקטן של "הבניין הגבוה בעולם, מיגדל של פלדה, בטון וזכוכית המתנא לגובה של 138 קומות." מאחר שבניין כזה לא קיים, שימש המיגדגם בכל פעם שהיה צורך להראות את המיבנה בשלמותו.

בחווה השייכת לאולפן, היה עסוק בני-תיים צוות אחר בתקמת חמש קומות ש-היו זהות בפרוטרוט לנתוני הבניין, כולל כל החידושים והאביזרים החדשניים ה-כתובים בתסריט. זאת, לצורך צילומים קרובים יותר.

בבימות-צילום אחרות שיחזרו התסאור רות מראה פנימי של קומות שלמות, של מישרדים בוהקים, של מעליות משוכ-ללות וחדרי-מדרגות אינסופיים. המתפרות ייצרו בקצב קדחתני תלבושות מכל הסו-

למון ובנקרופט: פסיכוזה של זהב

זה אומנם פחיוסם, אבל סיימון מעגל בסופו של דבר את כל הפניות החדות, והתוצאה חלקלקה, ופחות מדי מחיבת.

ניואשים

בתורנות

השבוי מן השדירה ה-שנייה (פאר, תל-אביב, אר-צות-הברית) - ניל סיימון הוא

החומריסטן של חייאוש העירוני האמריקאי. האיש הנובר בענחו של הכרך המודרני סוואן ובפסיכוזות של אורחיו החסוטים, והופך אותם זהב קופתי טהור. הוא עושה זאת במחזות המוצגים על הבמה המגיעים, בסופו של דבר, בזה-אחר-זה אל בדי-הקולנוע.

מכאן שום השבוי הוא מחוה מצולם, בתוספת כמה סצינות, באוויר הפתוח, האמורות להוסיף ציביון קולנועי יותר. זה לא-כל-כך משכנע, ובסופו של דבר, הסרט כולו עומד על הדיאלוגים, המבוימים בצורה שיגרית לגמרי על-ידי מלוויין (אהבת החיים) פרנק, מה שאינו מוריד, כמובן, מאומה משנינותו של סיימון, שכותב אותם. אומנם, אין זה אלא חיטוט על פני השטח בגורלו של גבר בן 48: מע-בודות מפטרים אות, שודדים פורצים לביתו, השכן שופך עליו דלי מים, השכנות מקימות רעש, מיוזג-חאוור מת-קלקל, והאשה יוצאת לעבודה שעה שהוא מפנק את משברו הנפשי על ספת פסיכיאטר יקר. הטרגדיה האמיתית מצי-

פארו ורדפורד: גרוטסקה מגוחכת

ואילו מיה פארו, כדיווי ביוקן, נושא אהבתו, נראית כני-מנויסיטה מבולבלת וחמומה, המחפשת דרכה בין התפאור רות ורוחקה מן הדמות הרתי-חאסון, המסוגלת להפיק בגבר אהבה חזקה ממות. ומכאן, שאהבתם היא אוסף שתיקות דומעות ורגשניות.

נויצעד

השכולות

גאטסבי הגדול (אלנבי, תל-אביב, ארצות-הברית) - אילו חולק פרס אוסקר על פירסום

ויחסי-ציבור, היה סרט זה מקבלו. שמו הלך לפניו. כל מה שנתר, הוא לראותו.

ובכן - בהחלט יפה לעין. הצילומים מבחיקים, הצב-עים מותאמים בקפידה, המוקדים הרכים מטביעים הכל בים של נוסטאלגיה מתקתקה ובלתי-מציאותית, כאילו מדו-בר בעולם-אגדה. המכונניות משוחזרות בנאמנות, האופנה נוצלת באלפי דגמיה, וגוני חלבן של התפאורה מסוורים את העיניים.

אך תפקידם של כל אלה - לעזור לעיבוד הקולנועי של סיפור מאת סקוט פיצינרלה, הנחשב עליידי מומחים לסיפורת אמריקה כאחת המציבות המרשימות לשנות ה-עשרים שלה. ומה קרה? האבזורים ישנם, אבל הסרט ריק מתוכן. ראשית, בצורה מוזרה למדי, הבמאי הבריטי (למה בריטי?) ג'ק קלייטון צילם את כל האבזורים הללו, ובעיקר את הריקנות והנשמים, בזוויות שחפכו את התקופה לגרי-טסקה מגוחכת. שנית, רוברט רדפורד, כנגוסטר מאוהב ב-בת-טובים, הוא אולי יפה מאד, אבל נעדר כל מיסתוריות מעורפלת, שהיתה מרתקת בדמות המקורית של פיצינרלה.

